

Άρθρο

A. Δομή

Η τυπική δομή του άρθρου έχει ως εξής:

1. Τίτλος

2. **Πρόλογος:** εκτίθεται το θέμα ή / και η προβληματική του αρθρογράφου.

3. **Κύριο μέρος:** παράθεση επαρκούς αποδεικτικού υλικού για:

- Διασαφήνιση της βασικής ιδέας – άποψης – θέσης του αρθρογράφου.
- Τεκμηρίωση της ιδέας – άποψης – θέσης που διατυπώθηκε.
- Ανασκευή της αντίθετης θέσης – άποψης.

4. **Επίλογος:** συμπυκνωμένη θεώρηση των θέσεων του κύριου θέματος.

B. Βασικά χαρακτηριστικά του άρθρου

Τα βασικά χαρακτηριστικά ενός άρθρου είναι:

- Έχει επίκαιρο χαρακτήρα.
- Δημοσιεύεται σε εφημερίδα, σε περιοδικό, στο διαδίκτυο, κ.α.
- Καταπιάνεται με θέματα ποικίλου ή και συγκεκριμένου περιεχομένου.
- Συνήθως δεν έχει προσωπικό – οικείο τόνο.
- Είναι περιορισμένης έκτασης.
- Διαφοροποιείται από τη λογοτεχνία.

Γ. Πρόσθετες πληροφορίες

Το άρθρο είναι δημοσιευμένο κείμενο σε εφημερίδα ή περιοδικό που αναφέρεται σε ειδικό θέμα και έχει ειδησεογραφικό χαρακτήρα. Είναι ενταγμένο σε ένα επικοινωνιακό γλωσσικό περιβάλλον και έχει ως βασικό σκοπό την πειθώ. Πραγματεύεται θέματα της πρώτης γραμμής της επικαιρότητας, αλλά και ζητήματα ευρύτερου επιστημονικού, εγκυκλοπαιδικού και καλλιτεχνικού ενδιαφέροντος, που σε κάποια στιγμή αποτέλεσαν θέμα επικαιρότητας και εξακολουθούν να απασχολούν την κοινή γνώμη. Ο αρθρογράφος προσεγγίζει το θέμα του τεκμηριωμένα, χρησιμοποιεί πολλές φορές ειδικό λεξιλόγιο και υιοθετεί συχνά ύφος σοβαρό, ουδέτερο, αυστηρό (αυτό το ύφος προτείνεται συνήθως στους μαθητές του Λυκείου). Βέβαια, ένας αρθρογράφος μπορεί ορισμένες φορές να υιοθετήσει ένα ύφος αρκετά προσωπικό, απ' το οποίο δε λείπουν ο τόνος οικειότητας, το χιούμορ, η ποιητική χρήση της γλώσσας, ακόμη και το σκώμμα ή η ειρωνεία, κ.τ.λ.

Στις έντυπες εφημερίδες το κύριο άρθρο δημοσιεύεται στην πρώτη σελίδα και εκφράζει τη γνώμη της εφημερίδας για το σημαντικότερο γεγονός της ημέρας. Το κύριο άρθρο είναι ανυπόγραφο ή ενυπόγραφο και γράφεται ή από τον εκδότη, το διευθυντή, τον

αρχισυντάκτη της εφημερίδας ή και από έναν ειδικό συνεργάτη (αρθρογράφο). Εκτός από κύριο άρθρο δημοσιεύονται και άρθρα ποικίλου περιεχομένου (οικονομικού, πολιτικού, κοινωνικού) με τα οποία οι δημοσιογράφοι αναλύουν και σχολιάζουν τις κυριότερες ειδήσεις. Συχνά, ωστόσο, στον τύπο εκτός από τους δημοσιογράφους, αρθρογραφούν και άλλοι, π.χ. επιστήμονες, συγγραφείς, πολιτικοί, καλλιτέχνες, ως τακτικοί ή περιστασιακοί συνεργάτες, για να εκφράσουν τις απόψεις τους πάνω σε ποικίλα θέματα που άπτονται της επικαιρότητας. Εκτός από τα παραπάνω άρθρα που αφορμώνται από την επικαιρότητα και δημοσιεύονται σε εφημερίδες και περιοδικά ποικίλης ύλης, υπάρχουν και τα καθαρά επιστημονικά άρθρα, που παρακολουθούν τις εξελίξεις της επιστήμης σε διάφορους τομείς. Τα άρθρα αυτά δημοσιεύονται σε ειδικά έγκριτα επιστημονικά περιοδικά και απευθύνονται σε κοινό με ειδικές γνώσεις πάνω σε κάποιον επιστημονικό τομέα.

Δ. Διαφορές άρθρου - δοκίμιου

Το **άρθρο** έχει επικαιρικό χαρακτήρα, δηλαδή αφορμάται πάντα από ένα επίκαιρο γεγονός το οποίο σχολιάζει ή και ερμηνεύει. Απέχει σαφώς από τη λογοτεχνία και κινείται στο χώρο της ερμηνευτικής δημοσιογραφίας (π.χ. άρθρο σε εφημερίδα) ή της επιστήμης. Για το λόγο αυτό στο άρθρο επικρατεί τις περισσότερες φορές η αναφορική λειτουργία της γλώσσας. Επιπλέον το άρθρο δεν έχει, συνήθως, τον προσωπικό και οικείο τόνο που χαρακτηρίζει το δοκίμιο.

Το **δοκίμιο**, από την άλλη πλευρά, δεν έχει επικαιρικό χαρακτήρα. Ακόμη και όταν αφορμάται από κάποιο σύγχρονο γεγονός, ανάγεται στο μόνιμο και στο γενικό. Το δοκίμιο χαρακτηρίζεται «υβρίδιο», γιατί κινείται ανάμεσα στην επιστήμη ή στη φιλοσοφία και στη λογοτεχνία. Η σύνταξη του είναι λιγότερο ελεύθερη από εκείνη του λογοτεχνήματος, αλλά πιο προσωπική από εκείνη της πληροφοριακής ανακοίνωσης.

Μια ακόμη διαφορά του άρθρου από το δοκίμιο είναι η έκταση. Το άρθρο (τουλάχιστον αυτό που δημοσιεύεται στην εφημερίδα) είναι συνήθως συντομότερο από ένα δοκίμιο. Η διάκριση, ωστόσο, ανάμεσα στα δύο είδη δεν είναι πάντα εύκολη. Όπως υποστηρίζει ο Θ. Νάκας, ένα κείμενο που δημοσιεύεται ως άρθρο «μπορεί κάποτε – χάρη στον εννοιολογικό του εξοπλισμό και την υφολογική επεξεργασία του και, κυρίως χάρη στον πλούτο των αναφορών του που ξεπερνούν το επικαιρικό γεγονός – να θεωρηθεί δοκίμιο»